

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om el- och naturgasnätsavgifter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om el- och naturgasnätsavgifter (RP 107/2025 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Markku Kinnunen, arbets- och näringsministeriet
- jurist Fanny Hovi, Energimyndigheten
- PR-specialist Jori Sihvonen, Fingrid Abp
- ledande expert Ina Lehto, Finsk Energiindustri rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om el- och naturgasnätsavgifter ändras så, att elnätsavgifterna höjs. Elnätsavgifterna behöver höjas så att de svarar mot kostnaderna för de nya uppgifter inom elnätsövervakningen som föreslås för Energimyndigheten.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrunden till förslaget är Energimyndighetens nya uppgifter enligt den nyligen antagna lagstiftningen om det så kallade högspänningsnätet för el (RP 45/2025 rd — EkUB 11/2025 rd). Reformen innebär tilläggsuppgifter för Energimyndigheten särskilt i fråga om regleringen av flexibel anslutning, tillsynen över nätinnehavarnas utvecklingsansvar och handläggningen av vissa tillståndsansökningar.

Betänkande EkUB 16/2025 rd

Enligt uppgifter till ekonomiutskottet kan omkring hälften av Energimyndighetens nya uppgifter finansieras med avgifter för tillståndsansökningar. Närmare bestämmelser om avgifterna utfärdas i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) genom förordning av arbets- och näringsministeriet. Avsikten är att de resurser som behövs för att sköta övriga ovan nämnda uppgifter ska finansieras genom att Energimyndigheten beviljas ett årligt tilläggsanslag på 200 000 euro. Genom att ändra bestämningsgrunden för elnätsavgifterna på det sätt som föreslås i propositionen får staten inkomster som motsvarar de ökade kostnaderna från de företag som övervakas, och kostnadstäckningen för tillsynen kvarstår.

I propositionen föreslås det att elnätsavgiften för en innehavare av eldistributionsnät och en innehavare av högspänningsdistributionsnät höjs från nuvarande 1,7 till 1,8 promille av försäljningsintäkterna av nätverksamheten under den senast avslutade räkenskapsperioden, dock minst till 7 000 euro. Dessutom föreslås det att elnätsavgiften för stamnätsinnehavare med systemansvar höjs med 10 000 euro till 760 000 euro. Genomförandet av lagförslaget ökar skatteintäkten med cirka 240 000 euro.

Samtidigt ökar genomförandet av förslaget i viss grad utgifterna för innehavare av eldistributionsnät och för stamnätsinnehavare med systemansvar. Ökningen bedöms inte påverka de stamnätsavgifter som Fingrid Abp tar ut. De höjda avgifterna för eldistributionsnätverksamhet kan höja distributionspriserna med några promille. Förslagets inverkan på användarnas nätavgifter beror på om nätbolagen höjer sina nätavgifter på grund av ändringen. Det är i vilket fall som helst fråga om ett mycket litet behov av höjning.

Ekonomiutskottet betonar att tillräckliga resurser är en central förutsättning för att Energimyndigheten ska kunna utveckla sina tillsynsmodeller, använda sina tillsynsbefogenheter effektivt och tillhandahålla smidiga myndighetsprocesser som möjliggör utveckling av elnäten. Ekonomiutskottet anser att propositionen är motiverad och ändamålsenlig och tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 107/2025 rd utan ändringar.

Betänkande EkUB 16/2025 rd

Helsingfors 17.10.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Vilhelm Junnila saf
vice ordförande Pauli Aalto-Setälä saml
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Heikki Vestman saml
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.